

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Estrutura Social		Código	760G01037
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro-Cuarto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinación	Leira Lopez, Jose		Correo electrónico	jose.leira@udc.es
Profesorado	Leira Lopez, Jose		Correo electrónico	jose.leira@udc.es
Web				
Descrición xeral	Coñecer a estrutura social das sociedades contemporáneas así como os procesos de cambio social, con especial referencia aos casos de España e Galicia			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A25	Aplicar as distintas técnicas de avaliación e auditoría sociolaboral.
A26	Aplicar técnicas cuantitativas e cualitativas de investigación social ao ámbito laboral.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.
B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B10	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.
B11	Traballo en ámbitos internacionais.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecer a estrutura social das sociedades contemporáneas así como os procesos de cambio social, con especial referencia aos casos de España y Galicia	A18	B1	C1
	A25	B2	C3
	A26	B3	C4
	A27	B4	C6
	A31	B8	C7
	A32	B9	C8
	A35	B10	
		B11	
		B14	
		B15	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A Socioloxía como ciencia	1.1. Principais perspectivas teóricas 1.2. Consideracións xerais básicas
2. Cultura e socialización	2.1. Proceso de socialización 2.2. Rol e status 2.3 Conduta e desviación social
3. A estrutura demográfica e os procesos migratorios	3.1. Teorías demográficas 3.2. Natalidade e mortalidade 3.3. Estrutura por sexo e idade 3.4. O saldo migratorio 3.5. Crecemento vexetativo e crecemento real 3.6. A poboación galega e española 3.7. A inmigración nos casos galego e español
4. Grupos e organizacións sociais	4.1. Tipoloxías de grupos 4.2. Estrutura formal e informal nas organizacións 4.3. Líderes e estilos de liderazgo
5. As institucións sociais básicas	5.1. Conceptos 5.2. Funcións da familia, da educación, da economía, da relixión e da institución gubernamental ou do Estado 5.3. Análise crítica
6. A familia	6.1. Análises teóricas sobre a familia 6.2. Tendencias actuais das familias e fogares 6.3. A familia en España e en Galicia 6.4. Análise sobre os maiores 6.5. Reflexións sobre os xoves
7. Estratificación social, mobilidade e exclusión	7.1. Sistemas básicos de estratificación social 7.2. Teorías sobre a estratificación nas sociedades modernas 7.3. O estudo do sistema de clases. Métodos e conciencia de clase 7.4. A mobilidade social 7.5. Pobreza e exclusión social. Os casos español e galego
8. Cambio social e movementos sociais	8.1. O cambio social 8.2. Factores do cambio social 8.3. Axentes do cambio social: elites, movementos sociais e grupos de presión 8.4. O Terceiro Sector 8.5. A globalización

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A32 A35 B10 C6	28	0	28
Proba obxectiva	B2 B8 B14	2	60	62
Lecturas	A18 A26 B2 B4 B8 B14 C1 C3 C4 C7 C8	0	24	24
Traballos tutelados	A18 A25 A26 A35 B2 B3 B4 B9 B11 C3 C6 C7 C8	0	20	20
Discusión dirixida	A27 A31 B1 B3 B15	12	0	12
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral do profesor dos contidos da materia
Proba obxectiva	Examen oral ou escrito dos contidos vistos na clase, con preguntas ou comentarios de texto
Lecturas	Lectura dunha serie de textos, artigos ou capítulos de libros, ou búsqueda de información en internet, que se comentarán na discusión dirixida. Os alumnos deberán presentar catro breves comentarios sobre estes temas, segundo as indicacións do profesor
Traballos tutelados	Estudo dalgúnha cuestión relacionada co programa da materia, de forma detallada a partires do emprego da bibliografía
Discusión dirixida	Comentario en clase por parte dos alumnos, baixo a dirección do profesor, dalgúns dos textos recomendados como lecturas

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Farase para os traballos tutelados, orientando a cada alumno sobre o traballo que pode facer, cómo facelo e fontes de información a empregar. Tamén se usará para a discusión dirixida e para o que os alumnos necesiten no referente ás lecturas.
Discusión dirixida	
Lecturas	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A18 A25 A26 A35 B2 B3 B4 B9 B11 C3 C6 C7 C8	Traballo de profundización nun tema relacionado coa materia. Entregarase con anterioridade á data de realización do exame.	20
Proba obxectiva	B2 B8 B14	Exame escrito, con preguntas de resposta media/longa	30
Lecturas	A18 A26 B2 B4 B8 B14 C1 C3 C4 C7 C8	Lectura de textos, e discusión dirixida relacionada con esas lecturas ou búsqueda de información, e os comentarios que os alumnos deben realizar. Os catro comentarios obrigatorios entregaranse antes da data do exame.	50

Observacións avaliación
As notas que superen o aprobado en calquera dos apartados (proba obxectiva, lecturas e/ou traballos tutelados) na convocatoria ordinaria gardaranse para a convocatoria de xullo.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- (). - Lucas Marín, A. (2006): Estructura social, Pearson-Prentice Hall, Madrid. - Giddens, Anthony (2010): Sociología, Alianza Editorial, Madrid, 6ª ed. - Macionis, John J. y Plummer, Ken (2007): Sociología, Pearson-Prentice Hall, 3ª ed.

Bibliografía complementaria	- Apple, Michael W. (1987): Educación y poder, Paidós M.E.C., Barcelona. - Benedicto, Jorge e Morán, Mª Luz (1995): Sociedad y política. Temas de sociología política, Alianza, Madrid. - Bourdieu, Pierre y Passeron, Jean-Claude (2009): Los herederos. Los estudiantes y la cultura, Siglo XXI Editores Argentina, Buenos Aires, 2^a ed. - Castells, Manuel (2005): La era de la información. Vol. 1: La sociedad red, Alianza, Madrid, 3^a ed. - Collins, Randall (1989): La sociedad credencialista: sociología histórica de la educación y de la estratificación, Akal, Madrid. - Dowse, Robert E. y Hughes, John A. (1999) : Sociología política, Alianza, Madrid. - Finkel, Lucila (1996): La organización social del trabajo, Pirámide, Madrid. - Fundación FOESSA (2008): VI Informe FOESSA sobre exclusión y desarrollo social en España 2008, Fundación FOESSA-Cáritas Española, Madrid. - Giddens, Anthony (2000): Un mundo desbocado: los efectos de la globalización en nuestras vidas, Taurus, Madrid. - González Avión, S. (1999): Abrente incerto. Pobreza, dereitos humanos e desenvolvemento na Galicia de hoxe, Sotelo Blanco, Santiago. - Juárez, Miguel, dir. (1994): V Informe Sociológico sobre la situación social en España. Sociedad para todos en el año 2000, Fundación FOESSA (Fomento de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada), Madrid, 2 tt. - Kerbo, Harold R. (2003): Estratificación social y desigualdad: el conflicto de clases en perspectiva histórica, comparada y global, McGraw Hill, Madrid, 5^a ed. - Kienzler, Klaus (2000): El fundamentalismo religioso, Alianza, Madrid. - Laraña, Enrique (1999): La construcción de los movimientos sociales, Alianza, Madrid. - Miguel, Jesús M. de (1998): Estructura y cambio social en España, Alianza, Madrid. - Mouzelis, Nicos P. (1991): Organización y burocracia. Un análisis de las teorías modernas sobre organizaciones sociales, Península, Barcelona, 3^a ed. - Puyol Antolín, R. (1998): La población española, Síntesis, Madrid. - Rex, John (1985): El conflicto social. Un análisis conceptual y teórico, Siglo XXI, Madrid. - Ritzer, George (1996): La McDonalización de la sociedad. Un análisis de la racionalización en la vida cotidiana, Ariel, Barcelona. - Smelser, Neil J. e Warner, R. Stephen (1982): Teoría sociológica. Análisis histórico y formal, Espasa-Calpe, Madrid. - Stiglitz, Joseph E. (2002): El malestar en la globalización, Taurus, Madrid. - Sztompka, Piotr (1996): Sociología del cambio social, Alianza, Madrid. - Taylor, I.; Walton, P. e Young, J. (1977): La nueva criminología. Contribución a una teoría social de la conducta desviada, Amorrortu, Buenos Aires. - Tezanos, José Félix (2001): La sociedad dividida. Estructuras de clases y desigualdades en las sociedades tecnológicas, Biblioteca Nueva, Madrid. - Turner, Bryan (1988): La religión y la teoría social. Una perspectiva materialista, FCE, México. - Vallin, Jacques (1995): La población mundial, Alianza, Madrid. - VV.AA. (2005): Transformación demográfica: Raíces y consecuencias, PAPELES DE ECONOMÍA ESPAÑOLA, n.º 104, Fundación de las Cajas de Ahorros, Madrid, 2005. - Weeks, John R. (1984): Sociología de la población. Introducción a los conceptos y cuestiones básicas, Alianza, Madrid. - Wilkinson, Richard y Pickett, Kate (2009): Desigualdad. Un análisis de la (in)felicidad colectiva, Turner, Madrid.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Considérase que esta materia pode resultar moi aproveitable para a realización do Traballo Fin de Grao, e incluso para futuros traballos dalgún máster relacionado coas ciencias sociais e as ciencias do traballo.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías